

שם הקורס: מיומנויות בין-אישיות - הקשר במפגש הטיפולי

מספר קורס 290.2101

שנה ב', מסלול גנרי

סמסטר ב, שנה"ל תשפ"ד 2023-2024

מנחות/מנחה: גב' דפנה וירצברגר, גב' נאוה זוארץ, ד"ר ג'ודת עיד, ד"ר גילי פלג, גב' מירי פלג

היקף שעות: 2 שעות אקדמיות שבועיות

שעות קבלה: ביום בו מתקיים השיעור, בתיאום מראש עם המרצה

תיאור הקורס

הקורס יעסוק בהכרת תהליכי תקשורת ורכישת מיומנויות תקשורת בין-אישיות בסיסיות הרלוונטיות למטפלים/ות ממקצוע הסייעוד, הנמצאים/ות באינטראקציה עם מטופלים ואנשי צוות במצבי בריאות וחולי.

מטרת הקורס

פיתוח יכולת הסטודנט/ית להעניק טיפול יעיל ומיטיב המאופיין ביכולות תקשורת בין-אישיות גבוהות וברוח המודל הביו-פסיכו-סוציאלי.

יעדי הקורס

- בסיום הקורס בהצלחה, הסטודנטים/יות יהיו מסוגלים/ות:
- להגדיר את מאפייניו של קשר טיפולי ברוח המודל הביו-פסיכו-סוציאלי.
 - לזהות ולהדגים שימוש במיומנויות תקשורת מקדמות קשר טיפולי מיטיב.
 - לקיים שיח טיפולי עם אדם שמתמודד עם בעיה רפואית.

דרכי הוראה

כל השיעורים עוסקים במיומנויות תקשורת, כשגנון הלמידה חווייתי: הסטודנטים/ות לוקחים/ות חלק פעיל באמצעות משחקים, משחקי תפקיד, תרגילים, ניתוח סרטונים, הרצאות.

דרישות הקורס ודרכי הערכה

- נוכחות חובה בשיעורים (אם השיעור יתקיים בלמידה מרחוק - זום, הסטודנטים/ות נדרשים/ות לפתוח מצלמות בשיעורים. אי פתיחת מצלמה תיחשב כהיעדרות).
- היעדרות מעל 20% לא תאפשר השלמת הקורס.
- קריאת חומרי לימוד בהתאם לסילבוס.
- השתתפות פעילה בשיעורים ושתי משימות על פי הנחיית מנחה/ת הקבוצה: יפורטו בכתה - 30%

- בחינה 70%
- ציון 'עובר' בקורס בכל אחת מהמטלות: 60

הנגשת הוראה

סטודנט/ית יקר/ה,

אם יש לך לקות למידה או מוגבלות/בעיה רפואית שעשויה להשפיע על לימודיך, ושביינה את/ה זקוק/ה להתאמות אנא פנה/י לדיקנאט הסטודנטים למדור נגישות ולקויות למידה: דואר LDA@univ.haifa.ac.il טל: 04-8249265

לאבחון והתאמות בגין לקות למידה ו/או הפרעת קשב יש לפנות ליה"ל: דואר mhait@univ.haifa.ac.il טל: 04-8249022

אם יש ברשותך מכתב התאמות מהאוניברסיטה ואת/ה זקוק/ה להנגשה בקורס אנא פנה/י אליי בשעות הקבלה או במייל בסמוך לתחילת הקורס.

תכני הקורס וחומר ביבליוגרפי

- שיעור 1: מפגש פתיחה והיכרות
- שיעור 2: תפיסת עולם טיפולית הוליסטית - המודל הביו-פסיכו-סוציאלי
מעוז, ב., רבין, ס., כץ, ח. ומטלון, א. (2004). החולה הרופא ומה שביניהם – הגישה הבינאישית ברפואה. הוצאת רמות. פרק טז': התפתחות החשיבה האינטגרטיבית המשלבת בין גוף לנפש, עמ' 201-218.
- שיעור 3: קשר טיפולי וריאיון טיפולי
קגן, א., קיגלי-שמש, ר. (2019). הקשר מטפל-מטופל כמרכיב חיוני בטיפול איכותי ובטוח: למידה מעולם בריאות הנפש. בתוך ס. שפרן-תקוה, י. שמר וי. ווייס (עורכים), מפגשים בעולם הבריאות – מטפל, מטופל ומה שביניהם (עמ' 211-234). אסותא, המכון לחקר שירותי בריאות.
- שיעור 4: קבלה, כבוד
בלאנדר, ד., הבר, כ. וקרמניצר, מ. (2019). כבוד האדם כערך עליון ביחסי מטפל-מטופל. בתוך ס. שפרן-תקוה, י. שמר וי. ווייס (עורכים), מפגשים בעולם הבריאות – מטפל, מטופל ומה שביניהם (עמ' 304-322). אסותא, המכון לחקר שירותי בריאות.
- בנימין, א. (1990). הריאיון המסייע (מהדורה חדשה ומורחבת). ספריית פועלים. פרק 3: תפיסת עולם, מתן כבוד וקבלה, עמ' 73-76.
- שיעור 5: רב-תרבותיות במפגש הטיפולי
נובל, א' (2007). כשירות תרבותית בשירות הבריאות. הד האולפן החדש, גיליון 91, 18-24.

• **שיעור 6: אמון, הקשבה**

- גבאי, ג. (2019). אמון מטפל- מטופל: דילמות, פערי ציפיות ותקשורת מאחורי הפרגוד. בתוך ס. שפרן-תקוה, י. שמר וי. ווייס (עורכים), **מפגשים בעולם הבריאות – מטפל, מטופל ומה שביניהם**, (עמ' 288 - 303). אסותא, המכון לחקר שירותי בריאות.
- בנימין, א. (1990). **הריאיון המסייע** (מהדורה חדשה ומורחבת). ספריית פועלים. פרק 3: קשב, עמ' 81-85.
- מטלון, א. (2018). **אומנות הרפואה, ההתמחות הרגשי ברפואת משפחה**. הוצאת רמות. יצירת אמון, עמ' 25-28.

• **שיעור 7: שאלת שאלות, אמפטיה**

- בנימין, א. (1990). **הריאיון המסייע** (מהדורה חדשה ומורחבת). ספריית פועלים. פרק 5: השאלה, עמ' 119-148.
- Williams, C. L. (2008). *Therapeutic interaction in nursing* (2nd ed.). Jones and Bartlett Publishers. Chapter 4: Communication strategies, pp. 41-44.
- קגן, א., קיגלי-שמר, ר. (2019). הקשר מטפל-מטופל כמרכיב חיוני בטיפול איכותי ובטוח: למידה מעולם בריאות הנפש. בתוך ס. שפרן-תקוה, י. שמר וי. ווייס (עורכים), **מפגשים בעולם הבריאות – מטפל, מטופל ומה שביניהם**. אסותא, המכון לחקר שירותי בריאות. אמפטיה, עמ' 223-224.
- בנימין, א. (1990). **הריאיון המסייע** (מהדורה חדשה ומורחבת). ספריית פועלים. פרק 3: תפיסת עולם, אמפטיה, עמ' 85-93.
- מטלון, א. (2018). **אמנות הרפואה: ההתמחות הרגשית ברפואת המשפחה**. רמות. אמפטיה, עמ' 49-50.
- <https://www.youtube.com/watch?v=BdEqV8UZ7o> (אמפטיה)
- https://www.youtube.com/watch?v=_D3hypoZZsU (אמפטיה)

• **שיעור 8: פאראפרזה, שיקוף, חזרה, הבהרה**

- בנימין, א. (1990). **הריאיון המסייע** (מהדורה חדשה ומורחבת). ספריית פועלים. פרק 7: חזרה על הנאמר, עמ' 185-187; הבהרה, עמ' 187-188; שיקוף, עמ' 188-191.
- Arnold, E. C., & Underman Boggs, K. (2016). *Interpersonal relationship-professional communication skills for nurses*. W.B. Saunders. p. 88. פאראפרזה

Van Servellen, G. (1997). *Communication skills for the health care professional: Concepts and techniques*. Aspen Publishers. Chapter 10: pp. 157-169. שיקוף

• שיעור 9: תקשורת בלתי מילולית, שתיקה

Arnold, E. C. & Underman Boggs, K. (2016). *Interpersonal Relationship-Professional Communication Skills for nurses*. W.B. Saunders. p. 76. (תקשורת בלתי מילולית)

Williams, C. L. (2008). *Therapeutic interaction in nursing* (2nd ed.). Jones and Bartlett Publishers. Chapter 4: Communication strategies, p. 44. (שתיקה)

• שיעור 10: מסגור מחדש

Arnold, E. C., & Underman Boggs, K. (2016). *Interpersonal relationship-professional communication skills for nurses*. W.B. Saunders. p. 95. (מסגור מחדש)

• שיעור 11: עידוד, לגיטימציה ונורמליזציה

מטלון, א. (2018). אמנות הרפואה: ההתמחות הרגשית ברפואת המשפחה. רמות. יצירת גבולות ושמירה עליהם – עמ' 37-42; אינטימיות בקשר - כן, אינטימיות מינית - לא, עמ' 73-74; מתנות ממטופלים, עמ' 136-137.

בנימין, א. (1990). *הריאיון המסייע* (מהדורה חדשה ומורחבת). ספריית פועלים. פרק 7: תגובות והנחיות, עידוד, עמ' 98-200.

• שיעור 12: חזרה וסיכום

בברכת לימודים פוריים ומהנים!

*כל הכתוב בסילבוס ניתן לשינוי במהלך הקורס